

JAARVERSLAG 2023

LANDBOUW

Vlaams Pachtdecreet

De bevoegdheid over de specifieke regels voor de pacht werd op 1 juli 2014 overgeheveld naar de gewesten. De toegang tot landbouwgrond vormt een belangrijk probleem in de Vlaamse landbouwsector en is gelinkt aan de pachtproblematiek. Meer dan 60 procent van het areaal in het Vlaamse Gewest wordt gepacht door landbouwers. Het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 had om die reden een aantal contouren vastgelegd om de pachtwetgeving te hervormen.

Vanaf de indiening van een voorstel van decreet tot bepaling van de specifieke regels over de pacht tot aan de definitieve goedkeuring ervan (en voor de opmaak van uitvoeringsbesluiten), heeft de vereniging zich ingezet om volksvertegenwoordigers en kabinetsleden van de nodige visies en voorstellen tot oplossingen vanuit de landeigenaarsector te voorzien. Ook bracht Landelijk Vlaanderen (hierna LV genoemd) constructieve voorstellen aan de landbouworganisaties om blokkeringen rond deze materie te vermijden en werd met de natuursector op dit vlak overleg gepleegd.

Het decreet voorziet in veranderingen die van tel zijn, o.a.:

- In het decreet wordt de schriftelijke pachtovereenkomst de norm zowel voor nieuwe als voor bestaande pachtovereenkomsten. Bij weigering door één van beide partijen kan de tegenpartij naar de rechter stappen die een geschreven contract kan afdwingen. Bovendien voorziet het decreet in een sanctiemogelijkheid voor de onwillige partij.
- Langere pachten worden aantrekkelijk gemaakt door de mogelijkheid van opzeg te voorzien na 18 jaar waarna de verpachter zijn grond pachtvrij kan verkopen. In de huidige pachtwet kon dit na een termijn van 27 jaar en slechts eenmalig op het einde van de eerste pachtperiode van 27 jaar. In de toekomst zal dit dus mogelijk zijn vanaf een pacht van 18 jaar en bovendien voor elke volgende negenjarige periode. Voorwaarde is wel dat deze opzegmogelijkheid wordt voorzien in het geschreven pachtcontract. Zonder opzeg wordt er stilzwijgend verlengd voor negen jaar.
- De eigenaar van kleinere gronden krijgt éénmalig de mogelijkheid om een pachtcontract te sluiten voor een vaste duur van (minstens) 9 jaar waarna hij opnieuw vrij over de grond kan beschikken.
- Meer transparantie voor de eigenaar: via een online loket zal men in de toekomst als eigenaar zelf kunnen nagaan wie de betrokken eigendom heeft aangegeven in de verzamelaanvraag.
- Opzeggen van gepensioneerde landbouwer: een weerlegbaar vermoeden wordt ingevoerd met betrekking tot het ontvangen van pensioen. Kan men als pachter niet aantonen dat men niet gepensioneerd is en heeft men geen opvolger, dan kan de pacht worden beëindigd ten voordele van een jongere landbouwer.
- Opzeggen voor bebossing of natuurrealisatie: de opzegmogelijkheden om op te zeggen voor bebossing of natuurrealisatie in groene gebieden wordt uitgebreid voor particuliere eigenaren. De economische rendabiliteit voor het landbouwbedrijf wordt hierbij in overweging genomen.
- Het decreet is niet van toepassing op nieuwe (geschreven) pachten op gronden onder natuurbeheerplan

- type 3 en 4 in bos- en groengebieden, als dit schriftelijk zo voorzien wordt.
- De eigenaar krijgt ook meer zeggenschap over wie zijn grond mag kopen door de invoering van de rechtsfiguur van een 'veilige koper'. Een veilige koper is een koper die schriftelijk bevestigt dat hij een nieuw pachtcontract van minstens 18 jaar toestaat aan de pachter waardoor de pachter zijn voorkeepsrecht niet meer kan overdragen aan een derde. Dit verandert niets aan de mogelijkheid van de pachter om zelf zijn voorkeepsrecht uit te oefenen.
- Het voorkeepsrecht voor gepensioneerde pachters wordt beknot om meer kansen te creëren voor jonge landbouwers.

Landelijk Vlaanderen heeft in de parlementaire commissie Landbouw en Visserij op 14 juni 2023 een presentatie gehouden met voorstellen tot verbetering, alsook een nota hierover ingediend.

In het nieuwe Pachtdecreet werd de vereniging officieel vermeld en opgenomen:

"Art. 28. §1. De Vlaamse Regering stelt een pachtprizencommissie in, die bestaat uit:

*1° drie vertegenwoordigers van de grondeigenaars, van wie twee vertegenwoordigers op voordracht van **Landelijk Vlaanderen vzw, Vereniging voor land-, bos- en natuureigenaars**, en één vertegenwoordiger van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat;*

Art. 69. Er wordt uiterlijk zes maanden na de inwerkingtreding van dit decreet een Vlaams pachtobservatorium opgericht met als opdracht:

1° de beslissingen van de pachtprizencommissie, vermeld in artikel 28, voor te bereiden;

2° de evolutie van de grondprijzen te volgen;

3° de toepassing van de pachtwetgeving te bespreken.

Het Vlaams pachtobservatorium bestaat minstens uit de leden van de pachtprizencommissie, vermeld in artikel 28."

Met betrekking tot het Stikstofakkoord en het gaande stikstof- en PAS overleg, heeft LV op gerichte wijze argumentatie aangebracht, o.a. tegen de intentie om ook parkzones in te brengen in de stikstofdiscussie (met mogelijke bijkomende beperkingen) of in werkzaamheden met de intendant van de Vlaamse Regering voor het Turnhouts Vennengebied. Met het Aanspreekpunt Privaat Beheer - Natuur en Bos (hierna APB-NB genoemd) werd ook geparticipeerd aan events rond alternatieve teelten.

Er werd blijvend advies gegeven in het kader van het ontwerp beleidskader voor de open ruimte (BRV) m.b.t. de landbouwgebieden.

In 2023 werd door LV systematisch aangekaart dat het (Franse) SAFER-model grote nadelen heeft en geen navolging in Vlaanderen behoeft.

NATIONALE PARKEN VLAANDEREN EN LANDSCHAPSPARKEN

Op de dag dat de dossiers voor de erkenning als Vlaams Park moesten worden ingediend (31 mei 2023), is ook het Parkendecreet, het wettelijk kader voor deze parken, goedgekeurd in de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement. Op 7 juni werd het definitief goedgekeurd in het Vlaamse Parlement. Op 9 juni 2023 werd het bekrachtigd en afgekondigd. Dertien kandidaten stonden nog op de shortlist voor erkenning als Vlaams park. Zes onder hen dongen mee naar een erkenning als nationaal park, zeven als landschapspark.

De Vlaamse Regering heeft op 13 oktober negen Vlaamse Parken erkend: vier Nationale Parken (Brabantse Wouden, Hoge Kempen, Scheldevallei en Bosland) en vijf Landschapsparken (Hart van Haspengouw, Vlaamse Ardennen, Zwinstreek, Maasvallei en Grenzeloos Bocageland). Bosland kreeg een erkenning onder opschortende voorwaarde: het moet binnen het jaar nog enkele werkpunten uit het juryverslag in orde brengen. De structuren voor deze Parken moeten verder opgezet worden. Voor het project Landschapspark Hart van Henegouwen participeert LV effectief als partner. Hiervoor zijn een aantal principes als specifieke voorwaarden in het masterplan opgenomen, van toepassing op LV en haar leden.

LV had grote bezwaren bij de manier waarop deze procedures uitgerold werden, die voor onze sector in de praktijk tot een heuse overrompeling geleid hebben. Management- en operationele plannen werden in een zeer kort tijdsbestek door zelfverklaarde en door overheden gedreven lokale gebiedscoalities voorbereid, over zeer uitgebreide perimeters, zonder eigenlijke inspraak van de lokale eigenaars en beheerders en zonder wettelijk kader. In 2023 heeft LV zich sterk ingezet om in deze omstandigheden de rechten en belangen van haar leden te waarborgen.

Vanuit de beheerlogica van de particuliere sector en de multifunctionele landgoedwerking bleef LV echter het constructief overleg aanhouden en zich inzetten voor de toekomstige rol van landgoederen en private beheerders in de verschillende projectgebieden. Heel wat eigenaars en beheerders in de projectgebieden konden in 2023 rekenen op communicatie en bijstand van LV m.b.t. deze kandidaturen en het laattijdig wettelijk kader.

In 2023 stimuleerde en ondersteunde de vereniging de vorming van platformen van beheerders en eigenaars: ze eerst samenbrengen, om hen te helpen zich te organiseren.

Hoewel LV de gaande concepten van Nationale Parken Vlaanderen niet kon onderschrijven, heeft de vereniging ook op verschillende manieren de processen voor NP Scheldevallei, NP Taxandria, NP Brabantse Wouden en NP Kalmthoutse Heide mee begeleid. Voor de Landschapsparken, waar participatie evidentier was, waren dit LP Hart van Haspengouw, LP Grenzeloos Bocagelandschap en LP Zwinstreek. In het algemeen was dit geen evidente taak omdat de private component en dus het perspectief van de private eigenaar, beheerder en ondernemer in deze processen zeer ondervertegenwoordigd was. In het kader van LP Hart van Haspengouw werd naar een partnerschap in het project gewerkt.

In mei 2023 heeft LV ook omstandig advies gegeven over de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden voor Vlaamse Parken in de Minaraad en de SARO.

BOSUITBREIDING

Vanuit LV bleef men zich in 2023 inzetten voor een groter draagvlak voor private initiatieven op het vlak van natuur- en bosbeheer. Het bosuitbreidingsplan van de Vlaamse Regering wilde 4.000 hectare extra bos in Vlaanderen realiseren tegen 2024 en 10.000 hectare extra bos tegen 2030. Het realiseren van dergelijke oppervlaktes kon slechts wanneer alle spelers op het vlak van bos samenwerken.

Het bosuitbreidingsplan verdeelt de inspanningen over verschillende groepen die een bosalliantie vormen. Zo is er sprake van 1.250 ha die de Vlaamse overheid zal realiseren, 750 ha door natuurverenigingen, 500 ha door private eigenaars (inclusief bedrijven) en 750 ha door bosgroepen en regionale landschappen. De gerealiseerde oppervlakten worden via de bosteller, een specifiek instrument, geregistreerd.

LV participeerde in 2023 aan de werking van de bosalliantie voor bosuitbreiding, maar heeft in dat kader geen specifiek aantal op de teller aanvaard. Wel heeft de vereniging zijn engagement uitgesproken om private eigenaars te motiveren en te ondersteunen om mee vorm te geven aan dit ambitieuze plan.

LV heeft de particuliere eigenaars en beheerders opgeroepen zoveel mogelijk samen te werken met de Bosgroepen, onze bosbeheerpartners voor de Vlaamse private eigenaars. Ook het APB-NB ondersteunde maximaal het bosuitbreidingsplan. Binnen deze organisatie hebben LV en de Koepel van Vlaamse Bosgroepen immers de handen in elkaar geslagen om de overheid te ondersteunen bij het realiseren van natuurdoelstellingen op private gronden. Hetzelfde werd in 2023 verricht in het kader van het bosuitbreidingsplan.

Vanuit het APB-NB had LV reeds een uitgebreide beleidsnota opgemaakt, "Voorstel instrumenten ter realisatie van bosuitbreiding in Vlaanderen" genaamd, met een ruime set knelpunten die een stevige uitbreiding van het bosareaal in Vlaanderen in de weg staan. Dit bleef voor LV ook de weg naar een succesvolle bosuitbreiding in 2023, maar de overheid heeft deze weg nog niet ingeslagen.

ERFGOED

De activiteiten van LV in het kader van erfgoed worden verricht in het kader van het Aanspreekpunt Privaat Beheer – Erfgoed, dat in 2016 opgericht werd in samenwerking met de Historische Woonsteden, voor een betere representatie van de private sector naar de overheid en naar hun leden toe.

Een heel aantal werksessies voor het opmaken van het Onroenderfgoedrichtplan (OERP) Historische Landgoederen hebben in 2023 plaats gevonden, waaraan LV actief deelgenomen heeft.

Op 27 februari 2023 participeerde LV aan een visieworkshop in het kasteel van Tillegem. Tijdens deze visieworkshop werd met behulp van 10 stellingen bepaald welke richting de visie voor historische landgoederen kon uitgaan. Dit werd volbracht door de partners van het OERP Historische Landgoederen, aangevuld met een groep eigenaren en belanghebbenden buiten de stuurgroep. Op 27 april 2023 werd een workshop in het VAC Brugge georganiseerd met als doel de visietekst af te toetsen. Op basis van deze opmerkingen werd een voorstel voor OERP uitgewerkt, dat ter goedkeuring aan de stuurgroep voorgelegd werd. Dit leverde 7 finale ambities voor het richtplan:

1. We leveren maatwerk en geven generieke regelgeving een landgoedspecifieke invulling.
2. We bevorderen maatschappelijk verantwoord ondernemerschap op historische landgoederen.
3. We geven ruimte aan innovatie en ontwikkeling die aansluit bij de ziel van de plek.
4. We stimuleren de multifunctionaliteit van historische landgoederen.
5. We versterken de eenheid van beheer van historische ensembles.
6. We ondersteunen eigenaren en beheerders in het duurzaam beheer van historische landgoederen.
7. We bouwen aan vertrouwen en spreken dezelfde taal.

Daarnaast werd bij de deelnemers gepeild naar mogelijke acties om de ambities te realiseren. Op 20 juni 2023 namen een 35 belanghebbenden deel aan een workshop om acties te selecteren en prioriteren. De basis vormde een lijst van 50 potentiële acties die al eerder tijdens het proces verzameld waren. De deelnemers kozen hieruit hun 12 voorkeursacties die ze in groepen van 3 à 4 personen verder uitwerkten. Deze selectie vormde de basis voor het opstellen van een actieprogramma, dat in de tweede jaarhelft uitgewerkt werd.

Tijdens het jaar werd de nodige input geleverd voor een goed procesverloop, voor de visievorming, de vorming van de ambities en de bepaling van de noodzakelijke acties vanuit het perspectief van de private beheerder.

Op 4 september 2023 vond het structureel overleg plaats tussen APB-E en Peter De Wilde (nieuwe administrateur-generaal van het agentschap OE, met volgende agendapunten:

- Politieke en administratieve aandachtspunten APB-E voor de volgende legislatuur (inleidende nota werd samen met agenda bezorgd)
- Het agentschap besteedde een studie 'ontwikkelen van een rationale voor de financiering van de onroenderfgoedgoedzorg' uit aan Idea Consult.
- Stand van zaken 'Erfgoedenergieadvies': activering is voorzien in 2024, er is ook voorzien in een handleiding en opleiding voor erfgoedconsulenten
- Nieuwe middelen in het kader van onroenderfgoedrichtplannen: landgoedeigenaren worden onder een spectrum genomen, vanuit de private sector dragen we dit mee in de landelijke werking. Er zijn zeker synergiën mogelijk tussen OE en de landgoedeigenaren (bijvoorbeeld in Elewijt: de eigenaren van de omringde kastelen). In de vijf provincies zien we ook mogelijkheden tot samenwerken: de links werden door APB-E reeds gelegd. Dit maakt deel uit van het instrumentarium waarbij de overheid en de private eigenaars elkaar vinden, helpen en ondersteunen.

- In de uitwerking van het decretaal kader voor nationale parken neemt ANB het voortouw, voor regionale landschappen trekt OE.
- Varia

Verder werd er in 2023 advies uitgebracht aan de leden, o.a. over:

nieuwe wijzigingen in de Wooncode en de energieprestatienormen voor beschermde gebouwen, de wijzigingen van het Onroerendergoedbesluit wat betreft de aanvraagprocedures voor erfgoedpremies en de meerjarenpremieovereenkomsten, het nieuwe besluit erfgoedpremies inzake wijzigingen aan de premieregels voor werken aan beschermd onroerend erfgoed, de implementatie van de wijzigingen van het Onroerendergoeddecreet en de interpretatie van omzendbrieven betreffende de nieuwe wettelijke regelingen, de problematiek van de bepaling van "op zich staande gehelen" in het kader van de nieuwe premieregeling, de omzetting van bestaande parken die als natuur of bos ruimtelijk bestemd zijn naar een bestemming Gemengde Open ruimte met Cultuurhistorische waarde, het recht van een private stichting op de aanvullende premie, over de fiscale status van vzw's en fiscale voordelen voor beheerders, over de afwezigheid van juridische gevolgen gekoppeld aan relicten, geïntegreerde beheersplannen voor natuur en erfgoed, de toepassing van de procedure van bescherming van erfgoed, over het verankeren van erfgoed in het ruimtelijk beleid en de erfgoedlandschappen, en in het algemeen de rechtszekerheid en continuïteit in de behandeling van erfgoeddossiers.

In 2023 heeft LV ook de Onroerendergoedprijs van het Agentschap Onroerend Erfgoed ondersteund door participatie te promoten onder haar leden.

RUIMTELIJKE ORDENING

LV verleende advies in het kader van het Instrumentendecreet dat op 24 mei 2023 goedgekeurd werd in het Parlement, alsook over de uitvoeringsbesluiten. Dit decreet betreffende het realisatiegerichte instrumentarium voorziet in de bundeling en afstemming van een aantal realisatiegerichte en grondgebonden instrumenten uit meerdere decreten. Het heeft als doel om ruimtelijke realisaties op het terrein en de instrumenten daarvoor te verbeteren en om een betere afweging te maken. Het Instrumentendecreet wijzigt 9 instrumenten (of groepen van instrumenten). De figuur geeft aan voor welk doel een instrument kan gebruikt worden. Het Instrumentendecreet:

- voert een nieuw instrument in, de billijke schadevergoeding;
- harmoniseert acht compenserende vergoedingen (waaronder planschade) en zeven koopplichten. Men kan deze voortaan op eenzelfde manier aanvragen, via een eenzelfde manier van berekenen en waardebeoordeling;
- optimaliseert zes andere omgevingsinstrumenten: erfdienstbaarheden tot openbaar nut, herverkaveling uit kracht van wet met een RUP, lasten, instrumenten natuurinrichting, de planbatenheffing en het recht van voorkeur.

De rol van LV bestond erin om er over te waken dat essentiële elementen voor de particuliere sector waarover eerder omstandig advies was gegeven, o.a. rond planschade en de beleidskaders voor de open ruimte in het kader van het BRV, niet fundamenteel zouden veranderen.

In 2023 werd in het kader van de SARO gestructureerd advies verleend over de vele wettelijke instrumenten die deze materies betreffen, en hetzelfde geldt voor de PROCORO's en GECORO's, waar leden van LV opgenomen zijn om de private sector te vertegenwoordigen.

Naast advies over verschillende ruimtelijke uitvoeringsplannen, werd in de SARO een hele reeks thema's behandeld, vergaderingen gehouden en adviezen opgesteld waarbij LV (in)direct actief is geweest, o.a. over: implementatiedecreet handhaving, decreet omgevingsverenigingen, besluit parken, decreet windturbines, Vlaamse erfgoednetwerken, planologisch attest 2XL, projectonderzoeksnota complex project Noord-Zuid Limburg, OVD modulaire vergunningsprocedure, omgevingsbesluit, besluit Vlaamse Erfgoednetwerken, programmadecreet 2024 (1), wijziging besluit onroerend erfgoed 2023, verzameldecreet waterwetgeving, wijziging DBRC-decreet en decreet complexe projecten, modernisering MER.

Verder werd er voor de private sector geparticipeerd in heel wat gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen die o.a. invulling geven aan het gebiedsgericht programma AGNAS en in

landinrichtingsprojecten, waar private beheerders nu ook gevraagd worden in de planbegeleidingscommissies. Ook werd de nodige aandacht besteed aan de provinciale invulling van ruimtelijke ordening en inrichtingsplannen, die aan belang wint en aan gemeentelijke initiatieven in dit verband.

In 2023 werd heel wat advies en begeleiding verschaft aan private beheerders die hiervoor beroep deden op de vereniging en in het kader van het samenwerkingsakkoord en het gestructureerd overleg met de VLM werden voorstellen besproken tot verbetering van procedures en gangbare praktijken inzake inrichtingsplannen.

MINARAAD

In de Minaraad werden een hele reeks thema's behandeld, vergaderingen gehouden en adviezen opgesteld waarbij LV (in)direct actief is geweest, o.a. over:

- Peilbeheer onbevaarbare waterlopen en grachten
- Besluit over de grondwatertrein (regulering inzake bemalingen, drainages en grondwaterwinningen) (
- Implementatie kaderdecreet Vlaamse Handhaving
- De 'Pledge' in uitvoering van de Biodiversiteitsstrategie 2030
- Erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden voor Vlaamse Parken
- Ondersteuning van omgevingsverenigingen en omgevingsprojecten
- De inplanting van windturbines in Vlaanderen
- Blue Deal decreet: van programma naar structureel beleid
- Modulaire omgevingsvergunningsprocedure - milieuaspecten
- Europese Blue Deal
- Modernisering milieueffectrapportage
- Actualisering Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030
- Drie uitvoeringsbesluiten bosbeleid - openbare bossen - ontbossing
- Verzamelbesluit faunabeheer

NATUUR EN BOS

Voor de materies die natuur en bos betreffen was LV als stichtend werkend lid van het Aanspreekpunt Privaat Beheer- Natuur en Bos VZW (APB-NB) in 2023 sterk betrokken bij de uitvoering van de activiteiten van het APB-NB. Op deze wijze werd de private sector voor het beheer van natuur en bos goed vertegenwoordigd naar de andere sectoren en de overheid toe en werden private beheerders ook maximaal ondersteund bij de implementatie van het beleid.

In 2023 werd uitvoering gegeven aan het Operationeel programma april 2022 – maart 2024, dat met ANB opgemaakt werd. Voor de activiteiten die natuur en bos betreffen, wordt verwezen naar de uittreksels ontwerpverslag werkprogramma werkjaar 10: april 2023 – 31 maart 2024 van het APB-NB onder dit operationeel programma, die hieronder in bijlage opgenomen worden:

JACHT EN FAUNABEHEER

In 2023 werd advies gegeven m.b.t. het Verzamelbesluit faunabeheer. Ook werd de nodige aandacht besteed aan de impact van de wolvenproblematiek op het faunabeheer en op het beheer in het buitengebied in het algemeen, alsook aan het thema van de predatiecontrole.

LV zetelt mee in het bestuur van het Jachtfonds en in 2023 werd ingezet op het weerhouden van een aantal projecten die aan de missie van het fonds voldoen. Een belangrijk deel van het Jachtfonds moet immers opnieuw worden geïnvesteerd in de praktische organisatie van het jachtgebeuren, maar ook in de verbetering van de leefgebieden van wildsoorten binnen het brede kader van natuurbehoud. Verder is het de bedoeling dat de middelen geïnvesteerd worden in preventieve maatregelen voor het tegengaan van schade door wildsoorten en beschermde soorten en in een verscherping van de handhaving van de jachtreglementering.

In 2023 bleef LV met advies ijveren voor het behoud van de jacht in het nieuwe kader van de Nationale Parken Vlaanderen en de Landschapsparken.

WILDLIFE ESTATES

LV verzorgt de promotie en ondersteuning van het WE label in Vlaanderen. De volgende dossiers werden in 2023 met de beheerders opgebouwd voor het behalen van het label: het Kasteeldomein van Waanrode in Kortenaak, Vlaams-Brabant), het Domein Geisterse Heide (Maaseik-Opoeteren, Limburg), het Kasteeldomein van Boechout (Provincie Antwerpen) en het Kasteeldomein van Duras (Sint-Truiden, Limburg).

PRIVATE RESERVATEN

In 2023 werd verder steun verleend aan het project reservaat Sagehonne-Leynen in het gebied Slangebeekbron in Limburg (Zonhoven) van Stichting Natuur en Leefmilieu - Vlaanderen vzw (SBNL- V), nu Natuurmakers geheten. De idee is om dit reservaat via een Life-project in te zetten als eerste schakel van een Land Trust systeem via de vzw Natuurmakers, dat particuliere eigenaars en beheerders in hun gebiedswerking kan ondersteunen.

BAILLET LATOUR

In samenwerking met SBNL-V, nu Natuurmakers vzw geheten, gaf LV in 2023 mede ondersteuning aan initiatieven van het Fonds Baillet Latour inzake leefmilieu.

Op 27 september werd de “Baillet Latour Prijs voor het Leefmilieu 2023” uitgereikt. Deze prijs wordt in Vlaanderen om de 2 jaar toegekend aan landgoederen die excelleren in duurzaam en ecologisch natuurbeheer.

Een jury van onafhankelijke milieuexperten, landeigenaren, wetenschappers en journalisten, beoordeelt ieder jaar op basis van vastgelegde criteria de ingediende projecten. Deze nationale prijs wordt afwisselend uitgereikt door de Fondation wallonne pour la Conservation des Habitats in Wallonië en door de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu – Vlaanderen.

Uitzonderlijk werd dit jaar een eerste prijs toegekend binnen 2 verschillende categorieën: In de categorie multifunctioneel natuurbeheer werd de eerste prijs toegekend aan het Landgoed De Muncken (Oostkamp, West-Vlaanderen) dat natuurbehoud weet te combineren met landbouw, bosbouw en residentieel gebruik; in de categorie natuurbehoud werd de eerste prijs toegekend aan het Landgoed Scherpenbergen-De Hutten (Meerhout, Provincie Antwerpen) dat zich volledig richt op het realiseren van hoogwaardige natuur op reservaatniveau. Beide eerste prijzen zijn een voorbeeld over hoe privaat eigenaarschap kan bijdragen tot het realiseren van regionale, nationale en internationale biodiversiteitsdoelstellingen.

LEDENDAG

Op 9 juni 2023 was de vereniging te gast bij de familie d’Arschot Schoonhoven, op het kasteeldomein van Waanrode. De kasteelsite is omgeven door een landschappelijk park en omringd door een motte van bijna 100 meter diameter met een brede gracht. Het domein omvat ook bossen onder een multifunctioneel beheer en landbouwgronden met landschappelijke integratie van biodiversiteitswaarden.

Het programma was opgebouwd rond de vraag “*Vlaamse parken: ervaringen en toekomstperspectieven voor private eigenaars.*”

De leden hoorden hierover visies uit verschillende invalshoeken en gingen in debat met parlementsleden die zich in de betrokken parlementaire commissie over dit thema heel wat hadden bijgedragen (Tinne Rombouts van CD&V, Arnout Coel van NV-A en Leo Pieters van Vlaams Belang).

Programma

14u00 Begeleide wandeling op het domein

Vlaamse parken: ervaringen en toekomstperspectieven voor private eigenaars

16u00: Verwelkoming door de voorzitter, Guido Mulier 16u20 Introductie politieke thema's door de directeur, Valérie Vandenabeele

16u30: Hoge Veluwe, ervaringen met een Nationaal Park in Nederland, door Seger baron van Voorst tot Voorst (directeur Nationaal Park De Hoge Veluwe)

16u50: Hoge Kempen, ervaringen met een Nationaal Park in Vlaanderen, door Ignace Schops (directeur Nationaal Park Hoge Kempen)

17u10: Bezorgdheden van private eigenaars, door Alec van Havre (bestuurder Landelijk Vlaanderen)

17u30: Aanpak kandidaat Nationaal Park Brabantse Wouden, door Gert Van De Genachte (zaakvoerder, Intoe)

17u50: Aanpak landschapsparken Grenzeloos Bocageland & Hart van Haspengouw door An Digneffe (directeur Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren)

Duiding Vlaamse parken vanuit de politiek

18u20: Rondetafel met de betrokken experts uit de politieke partijen, gemodereerd door Jan Verheeke (secretaris Minaraad)

Aan tafel met: Arnout Coel (N-VA), Tinne Rombouts (CD&V), Leo Pieters (Vlaams Belang)

19u00: Netwerkreceptie

VERSPREIDING VAN PUBLICATIE "DE LANDEIGENAAR IN VLAANDEREN"

De publicatie van De Landeigenaar is in 2023 in aantal exemplaren aangehouden, wat mogelijk maakte dat de advertentietarieven eveneens behouden konden worden. Zoals in het jaar ervoor, kregen de notarissen De Landeigenaar in de bus, wat in 2023 leidde tot steeds meer positieve reacties. Een bredere oplage kan op termijn ook voor een bredere sponsoring zorgen. Dit in combinatie met de digitale Nieuwsbrief, die in 2023 een meer regelmatig en uitgebreid karakter vertoonde.

DATABANK

De KBBM databank werd in 2023 verder uitgebouwd voor onze gemeenschappelijke leden met de KBBM (Koninklijke Belgische Bosbouwmaatschappij) en voor de opvolging van de eigen leden. De niet-gemeenschappelijke leden van LV kregen nog een aparte betalingsaanvraag. De KBBM databank wordt systematisch opgewaardeerd.

Aanspreekpunt Privaat Beheer - Natuur en Bos
Uittreksels ontwerpverslag werkprogramma werkjaar 10: april 2023 – 31 maart 2024

Strategische doelstelling ANB: Uitvoering van het Europees beleid inzake biodiversiteit

▪ **Taakstelling 1: Omzetting bosbeheerplannen naar natuurbeheerplannen**

Vaak staan private eigenaars negatief tegenover de omzetting van hun bosbeheerplan naar een natuurbeheerplan. Aan de basis hiervan ligt vaak de vrees om economische mogelijkheden in het bos te verliezen en in een spiraal terecht te komen van steeds strenger wordende natuurregelgeving met de bijhorende administratie en monitoring. Vaak worden ze ook door natuurorganisaties onder druk gezet om niet in te stappen in een natuurbeheerplan. Dit heeft immers een effect op de mogelijkheid om de terreinen in de toekomst aan te kopen met een aankoopsubsidie. Vaak weten private eigenaars niet meer welke weg ze bij voorkeur moeten volgen.

Taken:

- Het APB-NB ondersteunt het ANB om de noodzaak en de implicaties van deze omzetting te verduidelijken naar de betrokken private eigenaars.
- Het APB promoot de omzetting van bosbeheerplannen naar natuurbeheerplannen. Het maakt hierbij gebruik van de bestaande communicatiekanalen van Landelijk Vlaanderen en de bosgroepen.
- Het APB neemt contact met individuele private eigenaars die hun bos niet wensen om te zetten (men verkrijgt hiertoe de nodige data vanuit het ANB) en kijkt of de private eigenaars alsnog te overtuigen zijn. Is dit niet het geval dan tracht men tot een andere oplossing te komen met de private eigenaar waarbij toch een bijdrage kan geleverd worden aan het natuurbeheer in Vlaanderen

Meetfactor 1.1: Oppervlakte bosbeheerplannen in behandeling

Periode	Oppervlakte bosbeheerplannen in behandeling	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	5 000 ha	0,1
1 april 2023 – 31 maart 2024	5 000 ha	0,1

Evaluatie uitgevoerde taken: *Sinds oktober 2017 zijn intussen 30.424 ha Vlaamse beheerplannen omgezet naar een natuurbeheerplan, waar er ambities zijn naar hogere natuurkwaliteit (natuurbeheerplannen type twee, drie en/of vier). Het APB-NB heeft hier de private eigenaars sterk gemotiveerd om te participeren. We zijn evenwel afhankelijk van de aanduiding van gebieden door ANB. Omdat eerst de focus werd gelegd op de omzetting van beperkte bosbeheerplannen waarvoor ook een toegankelijkheidsregeling is goedgekeurd kwamen relatief minder dossiers naar voor van private eigenaars. Intussen zijn 435 bosbeheerplannen succesvol omgezet: een stijging met 15.692 ha ten opzichte van het afgelopen jaar.*

Het APB speelt geen rechtstreekse rol bij het omzetten van bosbeheerplannen naar natuurbeheerplannen. Dit wordt ten volle opgenomen door de bosgroepen, ANB en VLM. Wel zorgt het APB voor advies en ondersteuning van private eigenaars. Vaak gebeurt dit op het ogenblik dat private eigenaars voor de eerste maal geïnformeerd worden dat hun bosbeheerplan zal omgezet worden. Het APB gaat dan steeds in gesprek met de betreffende eigenaar. Vaak gebeurt dat ter plaatse. Het is voor het APB onmogelijk om de feitelijke realisatie van de omzetting verder op te volgen omdat deze in de praktijk door derden wordt uitgevoerd. Hiertoe werd met het ANB in 2020 afgesproken de gezamenlijk te realiseren cijfers als indicator te vermelden.

Evaluatie uitvoering door ANB: *De focus voor ANB bij de omzetting van bosbeheerplannen ligt op uitgebreid bosbeheerplan, bosreservaat, erkend natuurreservaat, beperkte bosbeheerplannen met toegangsregelingen en dan pas op beperkte bosbeheerplannen.*

Er wordt regelmatig overlegd over de voortgang en we vernamen van APB-NB de bestaande knelpunten alsook te verwachten knelpunten. De communicatie tussen APB-NB en de verantwoordelijken voor de omzetting bij ANB is vlot verlopen naarmate de samenwerking vorderde. Er bleken minder individuele probleemdossiers bij APB-NB aangemeld en de verdere omzetting is in stijgende lijn voortgezet.

Meetfactor 1.2: Publicaties over omzetting bosbeheerplannen

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	2 artikels voor publicatie De Landeigenaar en tijdschriften bosgroepen; 2 artikels voor nieuwsbrieven APB, Landelijk Vlaanderen, bosgroepen	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	2 artikels voor publicatie De Landeigenaar en tijdschriften bosgroepen; 2 artikels voor nieuwsbrieven APB, Landelijk Vlaanderen, bosgroepen	0,01

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien.

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

Meetfactor 1.3: Infovergaderingen

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Infovergadering beleidsgroep APB	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	Infovergadering beleidsgroep APB	0,01

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

- **Taakstelling 2: Begeleiden van private eigenaars bij de implementatie van het Natura 2000 programma**
Het APB geeft ondersteuning aan private eigenaars bij de opmaak van natuurbeheerplannen. Dit met het oog op de realisatie van de Natura 2000 doelstellingen in Vlaanderen.

Taken:

- Ondersteuning van private eigenaars bij het opmaken van een natuurbeheerplan type 1, 2, 3 of 4
- Realisatie van natuurbeheerplannen bij private eigenaars (aantal + oppervlakte)
- Het APB-NB verwijst, waar mogelijk, door naar derden bij de ontwikkeling van beheerplannen en de praktische uitvoering hiervan. In functie van de wensen van de private beheerder kan het hier gaan om bosgroepen, regionale landschappen, studiebureaus, kenniscentra zoals Inverde of INBO, ... met wie het APB-NB structurele afspraken maakt. Het APB-NB ontwikkelt hiertoe een gids bruikbaar voor de private beheerder waarmee zowel de betrokken partijen als hun respectievelijke expertises op een eenvoudige wijze kunnen teruggevonden worden

Meetfactor 2.1: Minimaal aantal ondersteunde eigenaars

Periode	minimaal aantal ondersteunde eigenaars / minimale oppervlakte aan natuurbeheerplan ondersteund	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	25 / 600	0,2
1 april 2023 – 31 maart 2024	30 / 650	0,22

Evaluatie uitgevoerde taken: De vooropgestelde doelstelling werd beter dan voorzien gerealiseerd. Na enkele jaren van aarzeling om de mogelijkheden van de nieuwe natuurregeling (2017) te benutten vinden private eigenaars nu makkelijker de weg om een natuurbeheerplan van een type 2, 3 en 4 op te starten. Niettemin blijft het nodig om de voor- en nadelen voor hun persoonlijke case toe te lichten, alsook een aantal foute beweringen over natuurbeheerplannen uit te klaren. De voorziene tijdsinvestering werd hier dan ook overschreden maar met positief gevolg. Er werden meer private eigenaars individueel ondersteund dan vorig jaar Er is weliswaar een vermindering van het aantal ha die deze eigenaars beheren Ook werd weliswaar de vooropgestelde doelstelling van 600 ha ruim overschreden.

Evaluatie uitvoering door ANB: De grote meerwaarde van het APB-NB voor het ANB ligt exact in deze taakstelling. Vanuit de private sector is het makkelijker om private actoren te overtuigen om in te stappen in de opmaak van een natuurbeheerplan. We zijn dan ook verheugd vast te mogen stellen dat de cijfers niet alleen behaald maar ruimschoots

overschreden werden. De totale oppervlakte is ongeveer 2x het vooropgestelde cijfer. De cijfers ontlasten de individuele vragen bij ANB en geven meer vertrouwen aan private eigenaars om in te stappen in natuurbeheerplannen.

Meetfactor 2.2: Gerealiseerde natuurbeheerplannen bij private eigenaars

Periode	Gerealiseerde natuurbeheerplannen bij private eigenaars	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	10	nvt
1 april 2023 – 31 maart 2024	13	nvt

Evaluatie uitgevoerde taken: Beter dan vooropgesteld gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde natuurbeheerplannen bij private eigenaars overschrijdt ruim het vooropgestelde doel. In totaal werden 24 natuurbeheerplannen gerealiseerd bij private eigenaars. Het betreft vooral type 2 met deels type 3 NBP. Hoewel we samen met enkele eigenaars probeerden van type 4 te realiseren, blijken de strenge toepassingsvoorwaarden in de praktijk onhaalbaar voor private eigenaars, het gaat dan ofwel om de economische restricties die de generatieoverschrijdende zelfredzaamheid in het gedrang kunnen brengen, de verplichting in de praktijk om alle percelen in type 4 om te zetten of de te kleine oppervlakte van kleine eigenaars.

Evaluatie uitvoering door ANB: De vooropgestelde doelstelling wordt ruim overschreden. We horen inderdaad dat het type 4 moeilijk in de praktijk te realiseren is. We nemen hier acte van.

Meetfactor 2.3: Opmaak gids met contactorganisaties en hun mogelijke bijdragen

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Update gids met contactorganisaties en hun mogelijke bijdragen	0,02
1 april 2023 – 31 maart 2024	Finaliseren en beschikbaar stellen gids met contactorganisaties en hun mogelijke bijdragen	0,02

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien.

▪ **Taakstelling 3: Begeleiden van private eigenaars bij de aanvraag van natuurinvesteringssubsidies**

Natuurinvesteringssubsidie zijn een belangrijk instrument om projectmatig natuurdoelstellingen te realiseren in het kader van de te behalen Natura 2000 doelstellingen van de Vlaamse overheid.

Taken:

- Het APB dient een grotere participatie te realiseren van private eigenaars bij de aanvraag van natuurinvesteringssubsidies

Meetfactor 3.1: Aantal begeleide aanvragen

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	8	0,04
1 april 2023 – 31 maart 2024	10	0,04

Evaluatie uitgevoerde taken: Net zoals vorig jaar is er op vraag van ANB ruim ingezet op communicatie omtrent de projectoproepen voor investeringssubsidies. APB-NB heeft onvoldoende capaciteit om de projecten zelf in te dienen, maar maakt private eigenaars alert op de mogelijkheden en indieningsdatum. Diverse eigenaars werden ook op maat van een project begeleid omtrent de mogelijkheden. Voor de uitwerking en concrete indiening verwijst APB-NB afhankelijk van de situatie door naar de bosgroepen of consultant-experten. Als vzw mag APB-NB ook niet in concurrentie treden met betaalde experts die dergelijke dossiers tegen betaling uitvoeren. In totaal tellen we **15 individuele dossiers** waarbij eigenaars van APB-NB een eerstelijnsadvies kregen inzake de mogelijkheden voor investeringssubsidies en doorverwezen werden voor de uitvoering.

Evaluatie uitvoering door ANB: We zien dat APB-NB zoals gevraagd verder eerstelijnsdoorstoming heeft voorzien naar de ondersteuning rond de investeringssubsidies. De natuurinvesteringssubsidies zijn een belangrijk instrument om private eigenaars te laten instappen in een natuurbeheerplan of om een groter engagement naar natuur te nemen op korte

termijn.

- **Taakstelling 4: Het APB-NB adviseert de Vlaamse Overheid over de noden en wensen van private eigenaars bij het ontwikkelen en uitvoeren van soortenbeschermingsprogramma's op private gronden**

Naast aandacht voor soorten wil het APB private eigenaars actief betrekken bij het realiseren van soortenbeschermingsprogramma's.

Taken:

- Actieve participatie aan overleg soortenbeschermingsprogramma's
- Private eigenaars worden bevraagd op hun bereidheid soortenbeschermingsplannen op private gronden uit te voeren

Meetfactor 4.1: Minimale aanwezigheid op overlegvergaderingen

Periode	Minimale aanwezigheid op vermelde overlegvergaderingen	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	80%	0,02
1 april 2023 – 31 maart 2024	80%	0,02

Evaluatie uitgevoerde taken: *Wegens vermindering aan personeel en minder voorkomende soorten bij private beheerders heeft APB de keuzen moeten maken hier minder tijd in te investeren. Deze doelstelling kon dus niet voldoende gehaald worden, hetgeen we zelf erg jammer vonden. Er zijn wel enkele bilaterale contacten met de soortenexperten bij ANB geweest om kort terug te koppelen over een aantal dossiers.*

Evaluatie uitvoering door ANB: *We begrijpen dat met verminderde capaciteit en verhoogde vraag niet alles kan opgevolgd worden. We hebben het hierover ook gehad op het overleg en volgen de motivatie.*

Meetfactor 4.2: Bevraagde private eigenaars (met grotere oppervlakte natuur in bezit)

Periode	Aantal bevraagde eigenaars	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	100	0,02
1 april 2023 – 31 maart 2024	100	0,02

Evaluatie uitgevoerde taken: *2 jaar geleden werd een enquête uitgevoerd bij private eigenaars. De resultaten werden overgemaakt aan ANB. Er zijn geen vernieuwingen aan de projectsubsidies soorten gevoerd. Dezelfde knelpunten blijven hangen bij private eigenaars: ze zijn beperkt tot een aantal soorten en de eigenaars zijn vooral op zoek naar het rendabel zijn van het beheer, dat op de LT is en veel meer kosten meebrengt dan de meeste investeringen. Bij individuele projecten wordt op individuele basis bij de eigenaar gepolst. Dit gebeurde dit jaar bij 17 eigenaars.*

Evaluatie uitvoering door ANB: *Bij een aantal dossiers is ook contact geweest met onze soortenexperts. Het bilaterale contact tussen APB en onze experts zorgde voor toegevoegde waarde.*

Strategische doelstelling ANB: Ruimte maken voor natuur

- **Taakstelling 5: Bijkomende natuurbeheerovereenkomsten**

Het APB ondersteunt met deze doelstellingen zowel het Europees beleid van ANB als het natuurbeleid van VLM. Beheerovereenkomsten worden ingezet op landbouwgronden. Private eigenaars (ook niet landbouwers) worden aangespoord gebruik te maken van dit natuurbehoudsinstrument.

Taken:

- Het APB-NB stimuleert het gebruik van beheerovereenkomsten op private gronden en onderzoekt het draagvlak voor natuurinclusieve landbouw. Het APB-NB voert daartoe een actieve campagne voor het realiseren van beheerovereenkomsten (botanisch beheer, erosiebestrijding, kleine landschapselementen, perceelrandenbeheer, soortenbescherming) op private gronden.
- Via een survey bij private eigenaars, wordt het draagvlak onderzocht voor natuurinclusieve landbouw.
- Opmaak van een gids voor beheerovereenkomsten op maat van de private eigenaar met inbegrip hoe hierover samen te werken met een eventuele pachtende landbouwer.

Meetfactor 5.1: Aantal ha gerealiseerde beheerovereenkomsten op private grond (bij leden Landelijk Vlaanderen)

Periode	Oppervlakte gerealiseerde beheerovereenkomsten (ha)	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	300	0,1

1 april 2023 – 31 maart 2024	350	0,1
------------------------------	-----	-----

Evaluatie uitgevoerde taken: Met een totale oppervlakte van 6.434 ha werd de doelstelling ruimschoots overschreden. We zien dat faunabeschermingsmaatregelen het meest populair zijn.

Evaluatie uitvoering door ANB: Een mooi resultaat waarbij het APB-NB haar rol als verbindingspartner met andere private organisaties uitspeelt en de coördinatie uitvoert.

Meetfactor 5.2: Publicaties

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	2 artikels voor publicatie De Landeigenaar en tijdschriften bosgroepen; 2 artikels voor nieuwsbrieven APB, Landelijk Vlaanderen, bosgroepen	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	2 artikels voor publicatie De Landeigenaar en tijdschriften bosgroepen; 2 artikels voor nieuwsbrieven APB, Landelijk Vlaanderen, bosgroepen	0,01

Evaluatie uitgevoerde taken: Natuur in landbouwgebied is een topic dat erg gevoelig ligt. Maar ook kansen biedt op terrein. Naast natuur- en bosgebieden zijn ook landbouwgebieden belangrijk voor diverse soorten. APB-NB sensibiliseert op vraag van ANB private eigenaars voor biodiversiteit in landbouwgebieden om het draagvlak bij private eigenaars te vergroten. Door het tonen van goede voorbeelden en informatie op maat te voorzien, willen we eigenaars stimuleren hier meer aandacht voor te hebben. Dit gaat ook verder dan enkel de beheerovereenkomsten. De vraag tot 2 artikels is met 30 publicaties ruimschoots overschreden met opties voor toekomstige samenwerking met ANB rond het thema natuurinclusief boeren.

Evaluatie uitvoering door ANB: Beter gerealiseerd dan vooropgesteld. We beamen het stijgende belang van kansen voor biodiversiteit in landbouwgebied.

Meetfactor 5.3: Inforegaderingen

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Inforegadering (minimaal 50 aanwezigen)	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	Inforegadering (minimaal 50 aanwezigen)	0,01

Evaluatie uitgevoerde taken: Het afgelopen jaar heeft APB-NB zelf geen inforegaderingen georganiseerd rond dit thema. APB heeft wel onderzoek verricht en daarop gericht communicaties voorzien. Er is wel een basis gelegd om naar de toekomst verder te werken naar verzoening tussen natuur en landbouw.

Evaluatie uitvoering door ANB: APB heeft daarover gesprekken gevoerd en contact gehad met onze experts om nieuwe projecten op te zetten rond natuurvriendelijke landbouw. Het APB heeft hierin een toegevoegde waarde getoond.

Meetfactor 5.4: Gids

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Update gids	0,02
1 april 2023 – 31 maart 2024	Afwerken gids	0,02

Evaluatie uitgevoerde taken: De APB-taakstelling bij de realisatie van beheerovereenkomsten is sterk gericht op informatie en adviesverlening. Vaak betreft het een voortraject dat wordt overgenomen door de VLM-bedrijfsplanners zodra de private eigenaar positief reageert op actieve participatie.

Het APB-NB is sinds 1 december 2020 partner in het Europese Preparatory LIFE+ project European Networks for Private Land Conservation (ENPLC). De vermelde gids werd als taakstelling voor het APB-NB opgenomen. De gids werd dan ook verspreid in een ruimer Europees kader.

Evaluatie uitvoering door ANB: Het ANB moedigt de integratie van deze doelstelling in een breder Europees kader sterk aan. De door het APB-NB verzamelde informatie wint aan geloofwaardigheid wanneer deze binnen een Europees kader wordt gepresenteerd.

Strategische doelstelling ANB: Met private partners werken aan een betere natuur

▪ **Taakstelling 6: Communicatie naar private eigenaars**

Private eigenaars zijn voor de Vlaamse overheid vaak moeilijk bereikbaar. Via de tijdschriften en nieuwsbrieven van Landelijk Vlaanderen en de bosgroepen zijn een ruime groep van private eigenaars bereikbaar voor de Vlaamse overheid.

Taken:

- op maat gemaakte artikelen voor de verschillende communicatie-instrumenten van APB, Landelijk Vlaanderen en Bosgroepen

▪ Oplages:

Tijdschriften

- Landelijk Vlaanderen: 2500 exemplaren (gemiddeld bereik: 4,3 lezers per exemplaar)
- BG Antwerpen: 5750 exemplaren + 1120 digitale abonnementen
- BG Limburg: 4300 exemplaren (4200 adressen) + 847 digitale abonnementen
- BG Oost-Vlaanderen: 9248 exemplaren + 107 digitale abonnementen
- BG West-Vlaanderen: 1800 exemplaren (1700 adressen) + 10 digitale abonnementen

Nieuwsbrief

- APB-NB: 131 abonnees
- Landelijk Vlaanderen: 3859 abonnees
- Limburg: 589 abonnees
- BG'en Oost-Vlaanderen: 2331 abonnees
- BG Vlaams-Brabant: 1262 abonnees

- De te behandelen topics zullen in overleg met ANB vastgelegd worden (dit gebeurt in het driemaandelijkse overleg met ANB). Voorziene onderwerpen zijn:
 - Instrumenten en beoordelingskaders voor de bescherming van Europees te beschermen habitats en soorten
 - Toelichten van beleidsmaatregelen
 - Marketing voor N2000 communicatieproducten van ANB
 - Aankondiging vergaderingen en webinars

Meetfactor 6.1: Aantal opgemaakte publicaties

Periode	Publicaties	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	12	0,1
1 april 2023 – 31 maart 2024	12	0,13

Evaluatie uitgevoerde taken: Met 136 publicaties werd de beoogde doelstelling van 12 publicaties ruimschoots overschreden.

Evaluatie uitvoering door ANB: Niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief uitstekend werk. De artikels zijn ook voor het overheidspersoneel op een interessante wijze geschreven en dragen bij tot een beter begrijpen van de sector en de link tussen beleidsdomeinen. Ook de uitbreiding naar andere magazines waarbij een nog bredere groep van private eigenaars wordt bereikt is een mooie realisatie.

▪ **Taakstelling 7: Vragen van private eigenaars beantwoorden**

Het APB fungeert als eerste aanspreekpunt bij het beantwoorden van vragen van private eigenaars op het vlak van natuur en bos. Het ontwikkelen van een efficiënt en effectief info-loket waar de private terreinbeheerder terecht kan met zijn/haar vragen is daarbij een continu aandachtspunt. Het APB-NB legt daarbij de nadruk op informeren en doorverwijzen. Het infoloket is raadpleegbaar via verschillende kanalen: telefonisch, mail, website, ... Voor de praktische uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer wordt doorverwezen naar de bosgroepen, de regionale landschappen, studiebureaus, natuurverenigingen, Landelijk Vlaanderen, Inverde,

INBO... Vragen van private eigenaars die bij ANB terecht komen worden maximaal doorverwezen naar het APB

Taken:

- Opmaak van een flow chart met een duidelijk overzicht hoe en door wie vragen beantwoord worden (te ontwikkelen document in jaar 1)
- Frequently Asked Questions (FAQ): groter wordend aantal vragen staan in FAQ die beschikbaar is via websites APB, ANB, Landelijk Vlaanderen en Bosgroepen
- Antwoorden op maat wanneer nodig
- Het APB-NB ontwikkelt bijkomend een aantal gidsen die private eigenaars wegwijs maken in de nieuwe wetgeving, procedures en rapportering. De input die men verkrijgt via de binnenlopende vragen wordt mede als basis gebruikt voor deze gidsen.

Meetfactor 7.1: Aanmaak en update flow chart

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Update flow chart	0,00
1 april 2023 – 31 maart 2024	Update flow chart	0,00

Evaluatie uitgevoerde taken: niet langer van toepassing

Evaluatie uitvoering door ANB: niet langer van toepassing

Meetfactor 7.2: Percentage van binnenkomende vragen die beantwoord kunnen worden via FAQ

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2021 – 31 maart 2022	65%	0,05
1 april 2022 – 31 maart 2023	75%	0,05

Evaluatie uitgevoerde taken: In overleg met de Koepel van Vlaamse Bosgroepen werd deze taak door hen overgenomen. De Koepel van Vlaamse Bosgroepen kreeg immers middelen voor de realisatie van de bosuitbreidingsdoelstellingen en de logische en meest efficiënte opvolging van deze vragen ligt nu bij de Koepel van Vlaamse Bosgroepen. Op de website van APB-NB werd echter wel een verwijzing naar de FAQ alsook nog enkele bijkomende FAQ opgenomen.

Evaluatie uitvoering door ANB: Het doorschuiven van deze taakstelling werd besproken met de partners van de bosalliantie en wordt door ANB ondersteund. Het is positief dat er weliswaar een kruisbestuiving via de website van privaatbeheer.be is.

Meetfactor 7.3: Antwoorden op maat (indicatief, gebaseerd op vragen in vorige periodes)

Periode	Aantal beantwoorde vragen	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	450	0,15
1 april 2023 – 31 maart 2024	450	0,15

Evaluatie uitgevoerde taken: Er werd meer dan 10x het voorziene aantal vragen beantwoord. De blijvende toename ten opzichte van het de vorige werkingsjaren is het gevolg van een toegenomen interesse in natuurbeheerplannen, bosuitbreiding maar ook de PAS-problematiek en biodiversiteit op landbouwgrond komt in stijgende mate aan bod.

Evaluatie uitvoering door ANB: beter uitgevoerd dan voorzien

Meetfactor 7.4: Opmaak gidsen

Periode	Aantal gidsen in opmaak	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	5	0,12
1 april 2023 – 31 maart 2024	5	0,18

Evaluatie uitgevoerde taken: De voorziene gidsen werden afgewerkt, gelay-out en op de website beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn bij afloop van het ENPLC-project ook de diverse reports en gidsen die daarin gefinancierd werden afgewerkt en opgeleverd, beschikbaar in laatste versie op de website van het ENPLC-project, waarnaar verwezen wordt op de website van APB. Aan die gidsen is weliswaar gewerkt de voorbije jaren, maar ze zijn pas dit jaar opgeleverd.

Evaluatie uitvoering door ANB: Mooi resultaat met 23 opgeleverde gidsen. De meerwaarde van het LIFE project in samenwerking met de natuurverenigingen werpt op verschillende vlakken haar vruchten af.

- **Taakstelling 8: Regelmatige afstemming van de APB-NB-communicatiestrategie en –acties met de communicatiestrategie en –acties van ANB**

Het APB-NB stemt zijn communicatiestrategie en –acties regelmatig af op deze van het ANB. Het is immers de bedoeling om op een eenduidige wijze informatie over te maken aan de burger. Het APB-NB ondersteunt daartoe zo maximaal mogelijk de communicatiedoelstellingen van het ANB.

Taken:

- Driemaandelijks overleg met ANB

Meetfactor 8.1: Aantal overlegmomenten

Periode	Overlegmomenten	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	4	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	4	0,01

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien.

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien.

Bijdrage aan strategisch programma ANB: 4000 ha bijkomend bos tijdens deze legislatuur

De Vlaamse regering heeft zich voorgenomen om 4000 ha bijkomend bos te realiseren tijdens de regeerperiode. De private eigenaars wordt gevraagd om hiervan 1250 ha te realiseren (doelstelling bosgroepen+private eigenaars).

Taken:

- Communicatie
 - Opmaak van een flow chart met een duidelijk overzicht hoe en door wie vragen beantwoord worden (te ontwikkelen document in jaar 1)
 - Frequently asked questions: groter wordend aantal vragen staan in FAQ die beschikbaar is via websites APB, ANB, Landelijk Vlaanderen en Bosgroepen
 - Antwoorden op maat wanneer nodig
 - Het APB-NB ontwikkelt bijkomend een aantal thematische gidsen die private eigenaars wegwijs maken in bebossing en herbebossing en hoe ze hier een steentje kunnen in bijdragen. De input die men verkrijgt via de binnenlopende vragen wordt mede als basis gebruikt van deze gidsen.
- Bevragen van private eigenaars naar aankoopperimeters op private gronden

Meetfactor 9.1: Flow chart bosuitbreiding

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Update flow chart	0,00
1 april 2023 – 31 maart 2024	Update flow chart	0,00

Evaluatie uitgevoerde taken: niet langer van toepassing

Evaluatie uitvoering door ANB: niet langer van toepassing

Meetfactor 9.2: Percentage van binnenkomende vragen die beantwoord kunnen worden via FAQ

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	75%	0,01
1 april 2023 – 31 maart 2024	75%	0,00

Evaluatie uitgevoerde taken: Gereduceerd om overlap te vermijden.

Evaluatie uitvoering door ANB: Het doorschuiven van deze taakstelling werd besproken met de partners van de bosalliantie en wordt door ANB ondersteund. Het is positief dat er weliswaar een kruisbestuiving via de website van privaatbeheer.be is.

Meetfactor 9.3: Antwoorden op maat (indicatief, gebaseerd op vragen in vorige periodes)

Periode	Aantal beantwoorde vragen	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	450	0,15
1 april 2023 – 31 maart 2024	450	0,15

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

Meetfactor 9.4: Opmaak gidsen

Periode	Aantal gidsen in opmaak	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	5	0,12
1 april 2023 – 31 maart 2024	5	0,02

Evaluatie uitgevoerde taken: *voorzien gidsen werden verder gepromoot*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitgevoerd zoals voorzien*

Meetfactor 9.5: Bevraging private eigenaars (in het bezit van grotere bosoppervlaktes)

Periode	Aantal eigenaars bevestigd	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	500	0,1
1 april 2023 – 31 maart 2024	500	0,1

Evaluatie uitgevoerde taken: *Er werd actief opgeroepen rond de projectmogelijkheden voor bebossing en regels rond boscompensatie en bosbehoudsbijdrage voor bebossing via nieuwsbrieven en publicaties. In totaal reageerden hierop 18 eigenaars. Zij kregen eerstelijnsadvies en de dossiers werden doorverwezen naar de bosgroepen, ANB en andere organisaties actief in bebossing (BOS+, Forest Fwd, Jane Goodall...)*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitgevoerd zoals voorzien*

Bijdrage aan strategisch programma ANB: 20.000 ha bijkomend effectief natuurbeheer

Het Europese natuurbeleid meet de reële implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen. In Vlaanderen dient hiertoe een grote bijkomende oppervlakte natuur onder effectief beheer geplaatst te worden. Het APB wil inzicht krijgen welke oppervlakte onder beheer van private eigenaars in aanmerking komt om deze doelstelling te realiseren.

Taken:

- Bevragen private eigenaars: in kaart brengen waar private natuur kan gerealiseerd worden. Hiertoe worden private eigenaars ten persoonlijke titel bevestigd en wordt voor elk van hun een aankoopperimeter opgesteld met vermelding van het engagement naar natuurontwikkeling (type 1, 2, 3 of 4). We bevragen minimaal 500 eigenaars in het bezit van grotere oppervlaktes natuur.
- Wild Estates Label: we vragen private eigenaars om zich vrijwillig in te schakelen in een controlemechanisme op het valk van biodiversiteit op hun domein. Dit op basis van een Europees ontwikkelde vragenlijst. Deze vragenlijst bevat 90% van de benodigde informatie voor het opmaken van een verkenningnota.
- Ondersteuning van private eigenaars bij de ontwikkeling van een natuurbeheerplan. APB-NB ondersteunt eigenaars en begeleidt hun stap per stap. Het APB maakt zelf geen natuurbeheerplannen (dit is het werkterrein van milieuvadvisbureaus)

Meetfactor 10.1: Bevraging 500 private eigenaars (in het bezit van grotere oppervlaktes natuur)

Periode	Aantal ha bijkomende natuur geïdentificeerd	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	500	0,2
1 april 2023 – 31 maart 2024	550	0,2

Evaluatie uitgevoerde taken: *uitgevoerd zoals voorzien*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitgevoerd zoals voorzien*

Meetfactor 10.2: Aantal hectare private gronden met Wildlife Estates Label

Periode	Oppervlakte (ha)	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	5000	0,05
1 april 2023 – 31 maart 2024	5500	0,05

Evaluatie uitgevoerde taken: *De oppervlakte doelstelling werd ruim overschreden. Er is een groeiende interesse in dit label. We werken momenteel met een kleine wachtlijst.*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitgevoerd zoals voorzien. ANB staat positief tegenover dit label dat natuurbehoud en -beheer promoot. In het kader van vereenvoudiging vragen we om te bekijken in welke mate het label kan afgestemd worden op de verkenningnota van de natuurbeheerplannen.*

Meetfactor 10.3: Aantal eigenaars begeleid in de opmaak van natuurbeheerplannen

Periode	Aantal eigenaars bevraagd	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	15	0,1
1 april 2023 – 31 maart 2024	20	0,1

Evaluatie uitgevoerde taken: Het aantal private eigenaars dat begeleid werd bij de opmaak van een natuurbeheerplan ligt lager dan verleden jaar. ... Dit is wellicht ook te wijten aan het wegvallen en opleiden van nieuw personeelslid en dit jaar ging het voornamelijk om individuele eigenaars eerder dan samenstellingen van eigenaars in een gezamenlijk beheerplan.

Evaluatie uitvoering door ANB: Meer gerealiseerd dan voorzien.

Bijdrage aan strategisch programma ANB: We vereenvoudigen de regelgeving en subsidies

Een vereenvoudiging van regelgeving en subsidies zal het draagvlak voor natuurbeheer bij private eigenaars vergroten.

Beleidsgroep

De beleidswerkgroep bestaat uit experts natuur- en bosbeheer en private eigenaars actief in dit domein. De leden van de beleidsgroep zijn afkomstig uit de verschillende provincies waarbij voor elke provincie minimaal een afgevaardigde aanwezig is van de bosgroepen en van Landelijk Vlaanderen. De beleidsgroep staat in voor het vormen van eenduidige standpunten naar het beleid vanuit de Boskoepel/bosgroepen (provinciaal georganiseerd) en vanuit Landelijk Vlaanderen (regionaal georganiseerd).

Taken:

- Detecteren en rapporteren van knelpunten. Eventuele oplossingen worden ook naar voor geschoven.
- Het APB-NB adviseert de Vlaamse Overheid op welke wijze administratieve vereenvoudiging en kostenefficiëntie kan doorgevoerd worden vanuit het oogpunt van private eigenaars.
- Beleidsadviezen op vraag van ANB of MINAraad
- Het APB-NB ondersteunt de realisatie van een vernieuwd Natura 2000-programma 2021-2026.

Meetfactor 11.1: Opmaak knelpuntenrapporten

Periode		Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	Update van beide rapporten (knelpuntennota natuurbeleid ifv natuurbeheerplannen en knelpuntennota bosuitbreiding); opname van voorstellen tot oplossing van problemen	0,05
1 april 2023 – 31 maart 2024	Update van beide rapporten (knelpuntennota natuurbeleid ifv natuurbeheerplannen en knelpuntennota bosuitbreiding); opname van voorstellen tot oplossing van problemen Opmaak knelpuntennota PAS	0,05

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: Deze documenten leveren nuttige input voor het bijsturen van het beleid. Vorig jaar werd een overzichtsnota gevraagd, die via het memorandum gemaakt werd en ook ondermeer bij de evaluatie voor de GOI besproken werd.

Meetfactor 11.2: Rapport administratieve vereenvoudiging en kostenefficiëntie in het Vlaamse natuurbeheer

Periode	Aantal rapporten	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	1	0,05
1 april 2023 – 31 maart 2024	1	0,05

Evaluatie uitgevoerde taken: Ook dit wordt meegenomen in de knelpuntennota evaluatie natuurbeheer en het

memorandum en wordt mee opgevolgd in divers overleg.

Evaluatie uitvoering door ANB: De overzichtsnota in de vorm van het memorandum werd opgeleverd zoals gevraagd.

Meetfactor 11.3: Beleidsadviezen op vraag

Periode	Aantal beleidsadviezen	Personeelsinzet (VTE)
1 april 2022 – 31 maart 2023	5	0,05
1 april 2023 – 31 maart 2024	5	0,05

Evaluatie uitgevoerde taken: Meer gerealiseerd dan voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: Meer gerealiseerd dan voorzien

Meetfactor 11.4: Vernieuwd Natura 2000 programma

Evaluatie uitgevoerde taken: Er was afgelopen jaar wederom geen specifiek overleg Natura 2000 Programma. Op 29 januari 2024 werd de werking van de GOI besproken waaronder de noodzaak tot intensiever overleg ondermeer over de voortgang van het Natura 2000-proces, met de omzetting van de natuurbeheerplannen, het verkleinen van openstaand saldo, het verkleinen van de zoekzones en de zoektocht naar een nieuw digitaal format die vlot raadpleegbaar is voor beheerders en waar zwaardere data op geladen kunnen worden.

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

Aan het APB gebonden taakstellingen:

Permanente taken voor het APB als vertegenwoordiger van de private eigenaars in Vlaanderen

Taken:

- Het APB vertegenwoordigt de private beheerders in de overlegplatforms waar privaat beheer zetelt: Departement Omgeving, INBO, VLM, VMM, OVAM, provincies; aanwezigheid in overlegfora (vb. Gewestelijke Overleg Instantie (GOI), overleggroepen IHD, sectoroverleg ANB-Bos, strategische adviesraden en permanente werkcommissies, werkgroepen, bosgroepen, regionale landschappen, provincies, Bosforum, ...), overlegmomenten met agentschappen Vlaamse Overheid
- Opmaak businessplan: businessplan waarbij de komende vier jaar de nodige middelen worden opgebouwd om de taakstellingen van deze overeenkomst over te nemen door APB, Koepel en LV zonder verdere noodzakelijke tussenkomst van Natuur en Bos

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

Meetfactor 12.2: Opmaak business plan

Het APB-NB heeft een werkgroep samengesteld vanuit de raden van bestuur van het APB-NB, Landelijk Vlaanderen en de Koepel van Vlaamse Bosgroepen. In samenspraak met ANB werd nagedacht over een mogelijke toekomst voor APB. Er zijn momenteel geen fondsen beschikbaar voor de private sector. Er werd afgesproken dit over de verkiezingen te trekken en in samenspraak met ANB dit verder te bekijken. Het APB is bijgevolg non-actief geworden per 1 april 2024.

Evaluatie uitgevoerde taken: uitgevoerd zoals voorzien

Evaluatie uitvoering door ANB: uitgevoerd zoals voorzien

Projecten

Interreg en EU-projecten worden opgenomen in het takenpakket in zover de doelstellingen en taken binnen deze projecten overeenstemmen met het opgemaakte programma. Ze mogen op geen enkele wijze de onderdelen van deze overeenkomst in gevaar brengen.

Interreg Forest Wood

Er werd een vervolgproces opgestart voor indiening van een Interregproject Foret Pro Bos / Feel Wood.

Project ANB Natuurinclusieve landbouw

APB-NB leverde input en legde contacten met eigenaars voor pilootprojecten rond natuurinclusieve landbouw.

LIFE ENPLC

ENPLC is een preparatory LIFE+ project dat de verschillende netwerken actief rond privaat natuurbeheer op een duurzame wijze met elkaar tracht te verbinden. Het project poogt dan ook natuurbehoudsorganisaties en individuele private eigenaars met elkaar te linken door hun gemeenschappelijk documenten te laten uitwerken, vergaderingen te laten bijwonen of hen gemeenschappelijk activiteiten te laten uitvoeren

PEFC

APB-NB ondersteunt PEFC bij het onderzoek naar de nood voor een label in Vlaanderen.

Evaluatie uitgevoerde taken: *uitgevoerd zoals voorzien*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitgevoerd zoals voorzien*

Evaluatie door ANB

Driemaandelijks evaluaties met ANB waarbij telkens de vooruitgang wordt besproken. Voor de toekomst wordt een schriftelijk verslag van deze bijeenkomsten voorzien met telkens een overzicht van door ANB gewenste bijstellingen.

Meetfactor 13.1: Evaluatievergaderingen

Evaluatie uitgevoerde taken: *Wegens ziekte en drukke agenda's is een tussentijds overleg meermaals verdaagd, waardoor slechts 3 van de 4 vooropgestelde overlegmomenten heeft plaatsgevonden. Het volgende overleg heeft evenwel meer tijd in beslag genomen en er werden een aantal punten telefonisch overlegd. Daardoor is de doelstelling cijfermatig niet gehaald, doch inhoudelijk conform de verwachting.*

Evaluatie uitvoering door ANB: *uitvoering voldoet*